

THE ARARAD,
An Armenian Journal
of
Politics, Science and Literature.
Published
Every Other Thursday,
by
P. M. AYVAD,
Editor and Proprietor,
72 University Place, New York.

ԵՐԿ-ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ

TO ADVERTISERS.
This paper has an extensive circulation among the Armenians throughout the United States and the principal cities of the world. It is an excellent medium for domestic and international advertisements, securing the very best results.
Rates of advertising will be found on the fourth page.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 1869. ESTABLISHED AT CONSTANTINOPLE
ՆՈՒ ԵՐԿ, ՀԻՆԴՇԱԲԹԻ, ՅՈՒԼԻՍ 2, 1891
NEW YORK, THURSDAY, JULY 2, 1891
ՆՈՐ ՀԱՏՈՐ Ա. ԹԻԻ NEW VOLUME I NO. 9

TO OUR READERS.

The "Ararat" will contain interesting articles in English text, for the benefit of our English-speaking citizens, who are more or less interested in the Armenian Question, its Church and history. Contributions which will interest the public and help the cause of oppressed Armenia, will be welcome to its columns.

NEW OBJECT LESSONS OF TURKISH INCORRIGIBILITY.

While the acts of tyranny of the notorious outlaw Moussa Bey and his subsequent mock-trial at Constantinople, have not yet vanished from the memory of the civilized world, new object lessons of Kurdish outrages and barbarism present themselves before our eyes, this time not in the interior of Asia Minor, but right in the heart of the capital of the Turkish Empire itself.

A correspondent of *Le Temps*, informs us that some of these mountaineers, while the guests of the Sultan, have not failed to prove their criminal characteristics by several acts of robbery and abduction. In one instance they wished to board a horse car; the car was crowded and had room for no more; presently, these cherished and newly organized military officers of the *Khalife* drew their sabres, stopped the car, and cleared it of every body—men, women and children, and occupied it themselves. Of course they went unpunished.

In another instance, they attempted to abduct a European lady, the wife of one of the attaches of the Italian embassy, while she was riding on horseback, on the main street of Pera. The foreign ambassadors in consequence of this unprecedented savagery, have made a collective demonstration to the Porte and demanded the banishment of these outlaws from their midst. They have been banished. Whither? Certainly to their former hunting-grounds, the unprotected villages of Armenia.

Other accounts of their abominable conduct in the Turkish capital are appearing in the press of Europe from day to day.

A correspondent of the *Marseilles Armenia* informs us that the Sultan had been obliged to furnish each band of these future peacemakers of Armenia, with a military guide! He himself must have felt that they needed one very badly.

What a striking contrast these occurrences make with the statements of some English diplomats that the reports of Kurdish atrocities in Armenia are 'mere exaggerations'!

ARTICLE 61 OF THE BERLIN TREATY.

"The Sublime Porte undertakes to carry out, without further delay, the improvements and reforms demanded by local requirements in the provinces inhabited by the Armenians, and to guarantee their security against the Circassians and Kurds. It will periodically make known the steps taken to this effect to the Powers, who will superintend their application."

CHURCH OF ARMENIA

Defined in Few Words.

The text of the following document with translation has appeared lately in the London *Armenia*, an Anglo-French organ of the Armenian cause, edited by our eminent and learned confrere Prof. Minasse Tcheraz, ex-Armenian delegate at the Congress of Berlin, ex-private secretary of the late Patriarch Nerses, ex-director of the Armenian Central School, Constantinople, and at present Professor of the Armenian language and literature, at King's College, London.

We reproduce the document and also the editor's commentary, with a view of bringing to the notice of our American readers the broad and liberal principles upon which the Church of Armenia is founded, as stated by the head of the Church in Turkey.

"Patriarch Nerses' Profession of Faith."

The death of his Holiness Magar I., the supreme head of the Armenian Church, calls the attention of all our countrymen and of all those who are interested in Armenia, to this ancient Church, the first national church in the history of christianity. Before devoting a special article to the question of the coming election of a Catholicos, we wish to point out the attitude of the Church of Armenia toward the Eastern and Western Churches. To do this, we need only place before the eyes of our readers a hitherto unpublished page of a man who immortalised himself on the patriarchal seat of Constantinople,—Mgr. Nerses Varjabedian.

This worthy prelate, in 1870, was only Bishop of Haskeyu, (Constantinople,) and Director of the Nubar-Shah-nazarian College. He had published a pamphlet on the *Church of Christ and Its Adversaries*, which had a great circulation among the Armenians. Mr. Garabed Panossian, the crotchety editor of the *Manzoumei Efkar*, had denounced it as being inspired by Catholicism. The writer of these lines was then publishing the review *Ergrakount*, printed in the college itself; he applied to Mgr. Nerses to have an explanation on the subject.

The illustrious primate of the Church took a sheet of blue paper and wrote out on the spur of the moment a whole page which he handed to his young inquirer in whom he had already placed his confidence, in these words: "This is my profession of faith. Let all this noise about my pamphlet subside, and if God grants you a long-enough life, publish it after my death wherever and whenever you like."

This document, which I have kept like a relic ever since, is published to-day for the first time. It is worthy of its author, worthy likewise of the venerable Church of Armenia. In the presence of this religious testament, our readers will see how much Prof. James Bryce was in the right, when he declared in the touching letter he addressed to the Vicar of the Constantinople patriarchate on the occasion of Mgr. Nerses' death, that 'the Eastern Church had just lost one of its most shining lights'.

The following is the text of the document, together with translation:

Պապ անունը նախկին դարերու մէջ ամէն երեսէի բազմաթիւ եպիսկոպոսաց ալ կը արուէր:

Հոգովմայ եպիսկոպոսը եպիսկոպոսապետ է Արեւմտեայ, ինչպէս Աղեքսանդրիոյ, Անտիոքայ, Երուսաղիմի, Եջմիածնի, Պոլսոյ եպիսկոպոսներն ալ Արեւելից:

Հայոց եկեղեցին, Լատինաց եւ Յունաց զիրար դժոխաց մասնակէն առաջ ալ կարն ալ, անոնց վէճին մէջ մասն չէ և կարեորութիւն ալ արւած չէ, և աս բանին համար իր վարդապետութիւններուն մեկնութիւններն ալ չէ փոխած. այլ որպէս ի սկզբանէ, նոյնպէս յետոյ, ամէն եպիսկոպոսաց և եկեղեցեաց հետ սերով և ներդաշնանութեամբ վարուած է:

Հայոց եկեղեցին միայն Հերետիկոսները կը մերժէ, իսկ Լատինաց և Յունաց հաւատաց մէջ մերժելու էական բան մը չէ գտնուած զարդ: Ուղղափառութեան համար միայն հաւատամբը բաւական է. անկից անկի վարդապետութիւններն են, որոնց տարբերութիւնը ուղղափառութեան չեն փոխեր:

Հայոց եկեղեցին ուղղափառ եկեղեցի ըսելով միայն իր չիմանար:

Հայոց եկեղեցւոյն մի միայն պարծանք տա է որ նախնական եկեղեցւոյն ոգւովը, պարիքն ներդաշնանութեամբ, կը վարուի իր այլապէս եզրադրեալ հետ, թէ և նոյնպէս ազատութեամբ և յամառութեամբ և կամ իրենց առաջնորդաց ամբարտաւանութեամբ իրեն հակառակ ալ խօսին:

Ով որ այս հաւատքէն չէ, Հայոց եկեղեցիէն չէ: Հայոց երանաշնորհ Հայրերը մինչև Լամբրոնացի և Երնոբաշի այսպէս ըսած են: Այս վերջին Հայրերը քրիստոնէից իւրաքանչիւր գէժ ամէն ժամանակէ աւելի սաստիկ մարտնչած ատենը գրեցին ինչ որ գրեցին: Կարդա՛ Շնորհաւրին գրածներն և Լամբրոնացիին պատարագի մեկնութիւնը:

ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ, 1870 Յունիւ. 22

Ի Խազդիւլ:

In the first centuries, the title of Pope was indiscriminately given to the bishops of all the celebrated towns.

The bishop of Rome is the head of the bishops in the West, in like manner as the bishops of Alexandria, Antioch, Jerusalem, Etchmiadzin and Constantinople, are the heads of the bishops in the East.

The Armenian Church, both before and after the Latins and Greeks condemned each other to hell, did not interfere in their controversies nor did it attach any importance to them; for this reason it did not alter any more the commentaries on its dogmas; but, before as after, it treated all the bishops and all the churches with love and toleration.

The Armenian Church rejects only heretics, and hitherto it has had nothing essential to reject in the tenets of the Latins and Greeks.

The Apostles Creed is sufficient for orthodoxy.

The Armenian Church, in speaking of an orthodox Church, does not mean itself alone.

The unique glory of the Armenian Church consists in its treating its heterogeneous brethren in the spirit of the primitive church, that is to say, with toleration, even if they speak against it out of ignorance and hardness of heart, or through the pride of their prelates.

Whoever does not profess this creed does not belong to the Armenian Church.

The blessed fathers of the Armenians down to Lampronatzi and Shnorhali have held this same language. The two last-named fathers wrote at a time when the Christians were wrangling with one another more violently than ever. Read the works of Shnorhali and the commentary on the Mass by Lampronatzi.

BISHOP NERSSES.
22 January, 1870 (old style.)
Haskeyu.

TURKEY DAY BY DAY.

KURDISH REGIMENTS

FOR ARMENIA.

Peace or Disorder?

SOME HOME-TRUTHS.

(FROM OUR REGULAR CORRESPONDENT.)

II.

MANCHESTER, June 15, 1891.

The writer of these articles has been censured perhaps, for the embittered tone he has maintained against the Ottoman power throughout his observations in the first of these series. Prejudiced as he may be, however, his attacks against Turkish misgovernment and oppression in Armenia is substantially verified by disinterested public opinion throughout the civilized world. Notwithstanding this he has also some home-truths to utter.

As we have submitted before, Armenia is absolutely misgoverned and her population rendered unhappy through downright oppression and a thousand other grievances received at the hands of the Porte. And therefore, there can be no shadow of a doubt that the Armenian Question exists in substantial form. The illegal plans devised and adopted by Turkey with reference to the suppression of discontent among the Armenians, and the persistent methods employed for total extermination of their nationality, religion and race have been indisputably proven, however energetic may be the contradictions on this point. "Where there is smoke, there is fire," or to use the words of that great radical member of the British Parliament, Mr. LABOUCHERE, "Where the Turk is, there is misgovernment."

To-day the condition of Armenia and especially of Cilicia is worse than ever, and the Sultan's munificent promises to our Patriarch, Khorene Ashekian, are being wonderfully fulfilled—by degrees. Abdul-Hamid is a wily sovereign; he knows how to take in hand some of our mercenary Armenian pseudo-representative effendis at the Porte, and above all the Patriarch, whom His Majesty has so easily fooled with grand promises of justice and reforms for Armenia. Has the Sultan fulfilled his promises? Yes(?)! A part of it at any rate. He is forming regiments from wild Kurdish tribes for our mother land, and this is the least dangerous result:—

A regiment of Kurds has already been organized at Erzingian and placed under the command,—not of officers of the Turkish regular army,—but of Kurds. The colonel is the chief of a wild Kurdish tribe who have rendered themselves notorious by the terrible depredations of last year at Alashguerd. The subordinate officers are also all Kurds. What is more, after the organization of this regiment, about twenty of these savages with their long hair and white caps, and armed with their yataghans went through the town, shouting to the terrified Armenians that what they had done so far had been done without authority; but that now, having received it from the Government, they would finish the Christians; so they had better prepare their graves.

Are these the Sultan's solemn promises for the reform of Armenia? Is it not likely that the threats of these savages will be carried into effect during this summer, or as soon as convenient? God help us. Alas, poor land of the Ararat!

HAIK.

TROUBLES IN THE EAST.

PLOT AGAINST THE SULTAN.

It is reported from Constantinople under date of June 12, that a conspiracy against the Sultan has been discovered. It had been the intention of the plotters to remove Hamid, and place his brother Reshid on the throne. The head of the conspirators, a certain Hamdi Effendi, has been arrested and conveyed in a warship to parts unknown.

MORE ARMENIANS IMPRISONED.

Arrests of Armenians continue in Constantinople and all parts of Armenia, under the pretext of their being connected with alleged revolutionary schemes against the Turkish government. At Constantinople, Herand Bedros, a sub-editor of the leading Armenian journal *Arevelk*; Diran Keleguian, the Armenian editor of the Turkish journal *Saadet*; Melkon Gurjian, Bedros Donabedian and several others have lately been arrested, and a futile search of their houses has been made.

DESTROYED BY FIRE.

A destructive fire has swept the district of the Sultan's palace at Beshiktash (Constantinople.) Three hundred houses have burnt down—mostly Armenian property—including the residence of the Prince-Archbishop Khorene de Nar-Bay Lusignan, with its valuable contents and extensive library. The Armenian Church and female school of the district had been left unprotected by the Fire Department, but owing to the energy of the Armenians of the district, they were saved from the flames.

INSURRECTION AT YEMEN.

Reports under date of June 14 have reached Constantinople to the effect that the Arabs of Yemen have revolted and attacked the imperial troops, forcing them to retreat. The troops lost several officers and 100 men. The commander has telegraphed for re-enforcements.

FIGHTING IN THE HOLY LAND.

One of the customary conflicts has again occurred in the Holy Sepulchre, in Jerusalem, early last month, between the Greek and Latin ecclesiastics. The trouble arose, this time, about a wall which was to be repaired and neither of the parties was willing to do it. Heated words were succeeded by a practical quarrel. The Turkish soldiers interfered, and with their usual brutality, used their bayonets freely, and in an instant, several of the unarmed priests of both sects were lying dead in the Holy Sepulchre.

[All this, on the threshold of the twentieth century.—Ed.]

BRUTAL TREATMENT.

Vartan Kalousdian, one of the Armenian political prisoners in Constantinople, has died in jail. The correspondent of the London *Armenia*, affirms that he had often been bastinadoed by his jailers, and ice water thrown on his naked body. Five other Armenian prisoners will shortly be exiled to the interior of Africa where they will perish like their predecessors.

RELIGIOUS NOTICE

High Mass, according to the rites of the Church of Armenia, will be celebrated by the Rev. Hovsep Sarajian, Vartabed, at St. Chrisostom's Chapel, (Trinity Parish,) corner of Seventh ave. and Thirtieth street, on Sunday, July 5, commencing at one P. M.

ԱՐԱՐԱՏ

Կը հրատարակուի երկու շաբաթը
անգամ մը, Հինգշաբթի օրեր:

Խմբագիր Ե. Տէր,
ՓԱՌՆԱԿ ՄԱՏԹԵՆՍ ԱՅՎԱՏԵԱՆ:

ՊԱՅՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՒԴԱԳՈՒԹԵԱՆ
(Բաժնի, տուրքէ ազատ)
Միացեալ Նահանգաց Համար,
Մէկ տարեկան 2 տուրք,
Կէս 1 »
Օտար երկիրներու Համար,
Մէկ տարեկան 12 շիլլին,
Կէս 6 »

Բաժանորդագիր կանխիկ վճարելի են. և կրնան յղուիլ փոխանակագրով, Բոսթոն կամ Էքսքըքսի դէրամի հրամանով և կամ վաւերացեալ նամակով:

Թղթակիցներէ կը խնդրուի իւրեանց ստանձնած հրուստ յարակից անուն հետ բուն անունին ալ խմբագրութեան գրեցնել չէ՞ թէ հրատարակութեան, այլ վստահութեան համար:

Ձի հրատարակութեան գրութիւնը ետ չեն դարձուիր որ և է պարագայի ներքեւ:

Ուղղել ամեն գրութիւնը առ
The ARARAD,
72 University Place,
NEW YORK.

ՆՈՒԻ ԵՕՐԻՔ, ՅՈՒԼԻՍ 2, 1891:

«Եթէ ժողովուրդը հօտ մ'է, Լրագիրներն ալ այն հօտին պահպանուին են» կ'ըսեն. վերցոր պահպանուին չունենին, այդ հօտը դայլերուն յափշտակութեան մասնակցի: Արարատ, Հոկտեմբեր 26, 1876.

«Բոլորովին անյոյս բան է ակնկալել որ Դուռը երբէք քաղաքագործեալ կառավարութեան մը պարտականութիւններն պիտի կատարէ թրքական կայսրութեան այդ (Փոքր Ասիոյ) մասանց մէջ: Թրքական վարչութիւնը թէ պիտի և թէ տկար և, և այդպէս պիտի ԵԼԼԱՅ մինչև որ վերջը գայ:»—Արարատի Դուռը, ի Միթիլինի Մանչէսթըրի, Նոյեմբեր 25, 1890:

ԱՌ ԲԱԺԱՆՈՐԴՍ

Այն երկիրներու մէջ, ուր Մ. Նահանգաց վրայ բաժնի հրաման (mandat-poste, money order) չի կրնար առնուիլ, մեր ունեցած բաժանորդագիրները կ'ըսեն իւրեանց համար կը յայտարարուի թէ կրնան զրկել Ռուսական, Աստորական կամ Գերմանական թղթագրում վաւերացեալ նամակ, և կամ Պանդ տը Ֆրանսի կամ Պանդ օվ Ինկլէնտի Պանդ-Նոթի երբ մէկէ աւելի բաժանորդագիր միասին զրկուին: Միացեալ Նահանգաց Տուրք Թըրքիայում կրնայ գտնուիլ նաև Եւրոպական գլխաւոր քաղաքացի մէջ:

ԹԷ ՈՒՐ ԷԻՆԻՔ:

Յետ իւր երկամսայ լուծութեան, ԱՐԱՐԱՏ կը ներկայանայ իւր ընթերցողաց, ըստ առաջնայն կատարելու իւր գերը զոր ստանձնեց տարուոյս առաջին օրին հետ: Թէպէտ և այս անակնկալ ընդմիջումը, որ հակառակ մեր ամեն ջանին և զոհողութեանց պատահեցաւ, Յունիս ամսոյ առաջին եօթնեկէն անգին յետաձգել չէինք յոսար, և թերեւս ո'չ այնչափ իսկ՝ եթէ մեր միակ դարմանն յատուկ տպարան մը հաստատել եղած չըլլար, բայց

գրեթէ ամեն քայլ դժուարութիւններով և արգելքներով չըջապատուած ըլլալով, պարտաւորեցանք մեր հաստատարութիւնն ի գործ դնել մինչև որ հասանք մեր բարձր նպատակին, և այս ալ երկարագոյն ժամանակի կարօտեցաւ:

Ջանադան ատեններ առիթ ունեցած էինք այս սխալաց մէջ բացատրել տեղոյս մէջ պատշաճ Հայերէն տպարան մը չի գտնուիլ. մեր ներկայ կազմակերպութեամբ այդ դժուարութիւնն ալ վերցուցաւ, զի այժմ մեր յատուկ տը պարանն ունիմք ուր կրնամք ֆրանկել թերթիս կանոնաւոր տպագրութեան, և առիթ չի մնար ինքզինքնին ջերմ ազգասէր և անկեղծ եղբայրասէր հաստացնել նկատող դաւաճաններու ամենազգուշիւ և ամենաստորին միջոցներ ի գործ դրնելու ջանալ ԱՐԱՐԱՏի մշտապահութեան արգելք մը ըլլալու երազով:

Թէպէտ և այս առիթ կ'ընայինք ակնարկ մը նետել մեր «ԱՐԱՐԱՏ Յունվար 1 ին պիտի հրատարակուի» բառերը արտասանած օրէն իվեր ունեցած ցաւալի փորձառութեանց վրայ. բայց խոհեմութիւն սեպած եմք և կը սեպեմք հեգնական լուծութեամբ միայն անցնիլ առ այժմ այդպիսի զգուշիւ պարագայներ, և զգուշանալ հասարակաց միտքը անհաճոյ խնդիրներով զբաղեցնել, ժամանակին թողով արձակել իւր անբեկանելի վիճիւր, այդպիսիներու նկատմամբ:

Այսօր ԱՐԱՐԱՏ պարծանօք կը հրատարակէ իւր ներկայ թիւը, բաժանորդաց պատկանելի ցանկով մը որ օրէ օր զարգանալ կը խոստանայ:

Ուշադրութեան արժանի են նաև մեր ծանուցմանց սխալները որ կատարեալ ապացոյց մը են թերթիս ժողովրդականութեանը. Ամերիկեան ժողովուրդին ևս սկսած է ըմբռնել ԱՐԱՐԱՏի կարեւորութիւնը և հեռուոր քաղաքներէ մեզ հասած ծանուցումներ կ'ապացուցանեն թէ ԱՐԱՐԱՏ ամէն տեղ Հայ գաղթականութեանց իւր միակ օրկանն ճանչցուած է:

Ըստ փախաբանաց մեր թղթականիցներէն շատերուն և ըստ ինքնուրանաց մեր Ամերիկացի բարեկամաց ոմանց, որոնք եմք թերթիս սխալներէն մի քանին Անգլիայէն ընդ առաջ Հայկական խնդրոյ, եկեղեցւոյ և պատմութեան վերաբերեալ յօդուածներուն և լուսնային նուիրել, քանի որ այժմ այդպէս ընելու դիւրութիւն ունինմք:

Եւ որպէս զի մեր այս ձեռնարկը կարող ըլլամք իւր ճիշտ նպատակին ծառայեցնելու, ներկայ թուէս սկսեալ տպագրած եմք 2000 օրինակներ, և բացի մեր բաժանորդներէն, անխորաբար զրկած՝ պատմագիրաց, բարձրաստիճան եկեղեցականաց, հասարակային գրատանց, համալսարաններու ուսուցչաց, հանրաժանութի իւրմբազրաց են. ևն:

Անտարակոյս այս զոհողութիւնն ալ մեր սովորականէն աւելի ծախուց կը կարօտի, բայց վստահեմք որ մեր աղէիւ ընթերցողք, այդ կետը մեզ զգալի ընել չի պիտի տան:

Այս առիթ սա ևս կուզեմք աւելցնել թէ՛ որչափ որ այս ընդմիջման պատճառաւ ԱՐԱՐԱՏի հրատարակութիւնն հինգ թուեր յապաղած է, բայց և այնպէս ո'չ նուազ քան քսան և վեց թուեր պիտի հրատարակուի մինչ յաւարտ տարւոյս:

ԳՈՐԾ ԵՒ ԳՈՐԾՈՂՔ

ԱՐՀԵՍՏԱՌՈՐՔ

Այս գլխոյն ներքե տեղոյս արհեստաւորաց նկատմամբ մեր ըսելիքը համառօտ պիտի ըլլայ զի խնդիրն ինքնին շատ պարզ է:

Անտարակոյս, նախ պէտք է ըմբռնեմք որ ամեն տեսակ գործաւորութիւն արհեստաւորութիւն չէ, թէպէտ և ամէն գործարաններու մէջ երկուքն ալ անհրաժեշտ են:

Նիւ Եօք, Ուսթըր, Բրոքլին, Պոսթօն, Ֆիլադելֆիա, Լին, Լոուէլ և այլ տեղեր կը գտնուին հարկաւոր Հայեր որք գործարաններու մէջ կ'աշխատին, բայց իւր պարզ գործաւոր և մեծա մասամբ ոչ-արհեստաւոր: Այսինքն, իրենց կատարած գործը գլխաւորաբար ծանր և վտանգաւոր գործեր են որք ոչ այնչափ մտաւոր կարողութեան պէտք ունին որքան որ Ֆիլիքսիան ու ժողովութեան: Կամ պարզապէս ըսելով այս տեսակ գործերը լոկ բեռնակիրութիւն են:

Իսկ միեւնոյն գործարաններու մէջ կան ուրիշ կարգ մը գործաւորներ կամ արհեստաւորներ որք առաւել իրենց մտաւոր կարողութեանն կ'օգտին քան թէ Ֆիլիքսիան: Ասոնք են որ տարուէ տարի իրենց արհեստին մէջ յառաջանալով բարձրագոյն դրից և թողալի կ'արժանանան:

Մեր վերջերս Արեւելեան Նահանգաց ոմանց մէջ ըրած այցելութեամբը կարողացանք տեսնել թէ ինչ են ընդհանրաբար Հայոց կատարած գործերը: Եւ թէ ինչ կրնան կատարել եթէ ուզեն շինարարական գործին մէջ:

Բարեկամ մը, որ այս գործարաններէն մէկուն մէջ պատահանաւոր գիրք մը ունէր, և ուր կը գործածուէին իւր 60 Հայեր, զմեզ տեղեկացուց թէ Հայերը այդ բեռնակիրութեան համար կ'ստանային շաբաթական 6 տուրք: Եւ այդ գումարն միշտ նոյնն կը մնար գիրքաւոր չէր վճարուէր այդ գումարէն համար: Իսկ եթէ իւր աշակերտ մտնէին որ և է մի ճիւղին մէջ, առաջին տարին պիտի ստանային 60 սենթ, երկրորդ տարին 80 սենթ, երրորդ տարին 1 տուրք: Իսկ երրորդ տարին վերջը ինքը պատրաստ էր իւրաքանչիւրին օրական երկուք ու կէս տուրք գնելու, որ ըսել է ասիէ աւելի ևս պիտի ստանային:

Պարզ հաշիւ մը պիտի ցուցնէ թէ ո'րն է շահաւոր մերայնոց սկիզբէն շաբաթական 6 տուրք ստանալով բեռնակիրութիւն ընել թէ իւր աշակերտ մտնելով երեք տարիէն 18 կամ 20 տուրք չահելու սկիզբ:

Այս բանիս գլխաւոր արգելք մերայնոց մեծամասնութեան Անգլիայէն լեզուն չը խոսնալն է: Զի փորձառութեամբ համոզուած եմք որ խիստ դժուար է որեւէ մէկու արհեստական գործ մը գտնուիլ՝ երբ դա Անգլիայէն լեզուն չը խոսնալին:

Ուրեմն, այս երկիրն եկող Հայ պանդխտին առաջին գործն պէտք է ըլլայ երկիրն լեզուն ուսանիլ:

Ուսի՛ր ուր և երբ որ կրնաս, եթէ կուզես որ դու ալ երբեք կարենաս Ամերիկեան գործաւորին դրից հասնիլ:

Երբեք ու չէ սկսելու:

Ա. 2 Դ

Հայաստանից եկեղեցւոյ Հոգաւարութիւնն կը փութայ ծանուցանել ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան որ Արթ. Յովսէփ Մ. Վարդապետ Սարգսեան Հանգիստաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ յապաղեալ Կիրակի ի Ս. Սիւրբաբայի Մատարան, անկին յորդ ալընիւ և Յորդ փողոց: Ժամերգութիւնն պիտի սկսի ժամը մէկին յետ միջառուր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հանգուցեալ Մակար Հայրապետին սպասաւոր Մ. Յակոբ և այլքանի մը անձինք զատ զատ բանտարկուած և հարցաքննութեանց ենթարկուած են Ն. Վեհափառութիւն ինչ անձնական գոյքն գողցած ըլլալուն համար: Երեան Հանուեր են բազում ոսկի, արծաթ և ծանրաքննութեան և փորձարկութեան մատանի, կաթողիկոսական մուշտակ և այլն: Առ այժմ կը կարծուի թէ 30,000 ռուբլի կորուստ կայ: Կ'ըսուի թէ Մ. Յակոբ և այլ ոմանք Հայրապետին վախճանումն գաղտնի պահեցին քանի մը ժամ՝ իւրեանց աւարտութեան գործն ի գլուխ տանելու համար:

Էնկիւրիի մօտ Սթանօղ գիւղի մէջ գտնուող 60—70 տուն Հայ-Բողոքականներէն տասն և հինգ ընտանիք վերջերս իրենց Մայրենի եկեղեցւոյն ծոցն վերադարձած են: Կ'ըսուի թէ նոյնքան ընտանիք ալ մտադրութեան ունին սոցա օրինակին հետեւելու:

Կեսարիոյ Էփէօնի գիւղի մէջ քանի մը տարի յառաջ գտնութեան մը պատճառաւ ի հռոմէականութիւն յարաւ 20 ի չափ Հայ ընտանեաց 19ը այս օրերս վերադարձած են ի Մայրենի եկեղեցի իրենց, և հետեւաբար հռոմէական վարդապետն առնելով տարած զանգակն և այլն, ի կեսարիա վերադարձեր է:

Ճափա կղզւոյ Հայագիր Նշանաւոր վաճառականը, մօտերս յերուսաղէմ ուխտի գացած ըլլալով, առնցմէ չորան հանդիպած են ի Կոստանդնուպոլս, և այնքան են նաև Ազգային Պատրիարքարան, Մայր Եկեղեցին, Ս. Փ. Հռոմէոսանոցի և ուրիշ ազգային հաստատութիւններ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ ամսոյ մէջ նաւահանգիստ հասան 100է աւելի ազգայինք, գլխաւորաբար Քարբէնի գիւղերէն: Ասոնցմէ իւր փաթեռներ Ուսթըր հաստատուեցան որոց մէջ կային նաև երկու Մահմետականներ:

Յունիս 15 ի կիրակի օր, որ էր երկրորդ Մաղկազարէ և Չորրորդ օր Համարածման ըստ Հայկական Տօմարի, կատարած է Ուսթըր Հայաստանաց Ս. Փրկիչ Եկեղեցւոյ անուան տարեդարձի տօնը: Սոյն տօնը պէտք է պէտք էր նախորդ Հինգշաբթի օրը կատարուէր, բայց սակայն գործաւոր ժողովրդեան և իրենց վարդապետներու գործին արգելք չլինելու համար յետաձգուած էր մինչ ի Կիրակիէն: Տեղւոյն Հայկական կաթողիկոսականութիւն իւր Ջրէ տարեդարձն նոյն աւուր երեկոյն մի շքեղ հանդիսի, եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ:

Ս. Օհաննէսեան, տեղական և Արեւելեան նպարավաճառ, անուանուած է իւր \$7,000 պարտքով: Թիւ 59 Ուսթըրիէն փողոցի գերպան անուրդի հանուելով գտնուած էր, Տիար Եսայի Մաթիկեանէ, որ պիտի շարունակէ Արեւելեան նպարակիցն զաճառումը իւր վարչութեան ներքե:

Գ. Մ. Ալեանգեան և Թովմ. վաճառատան Տիար Յ. Ս. Թովմանեան Յունիս 13 ին քաղաքէն մեկնեցաւ ի Կոստանդնուպոլս, ուր պիտի մնայ մինչև Օգոստոս ամսոյ վերջերս:

Հայ Երիտասարդաց Թանգարանի Միութեան առաջին տարեդարձն տեղի պիտի ունենայ Յունիս չորրի շաբաթ օր, որ է Օր Անկախութեան Միացեալ Նահանգաց Ամերիկայի, ի Գոլէճ Բօյնդ, ժամը 1. 30 ին կէս օրէ վերջ:

Այս երեքշաբթի օր քաղաքս հասաւ Նահանգաց Հոգաւոր Հովիւ Արթ. Յովսէփ Մ. Վ. Սարգսեան, որ ներկայ պիտի գտնուի Թանգարանի Միութեան հանգիստի շաբաթ օր, և հանգիստաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել Կիրակի օր:

Հ. Ե. Գ. Ընկերութիւնն պիտի ունենայ մի դաշտային հանդէս Սենդրալ փարք, Յունիս 4 ի Անկախութեան օրն, առաւօտէն մինչ ժամ 7 երեկոյն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՉՊԷՍ ՈՐԷ

[Շարունակութիւն տե'ն «Արարատ» Թիւ 8.]

Ա. Վերջացնելով անտառներին հետ, պէտք է յիշեմ կարճ կերպով, այն կենդանիներն, որք գտնուում են Հայաստանի անտառներում: Այդ կենդանիները գլխաւորապէս սրանք են՝ արջ, գայլ, չափալ, (շնագայլ), եղջերու, վայրի այծ (բօշ), վայրի խոզ, վայրի ոչխար, -- գրեթէ ամեն անտառներում: Խոտորկների անտառներում է կուգ, իսկ Երզնկայի և Պարթևի մէջտեղ գտնվող այն քարձորների ներքի վրա, որտեղ բնակվում է Տէր-սիմի քերդերի ցեղը, պատահում է անտառներում և յովազը, կարայիտների և Երզնկայի մէջ, շարէշ ասված սարի վերա լինում է վազը և զիւրացիները վկայում են որ նոյն տեղ տեսած են և առիւծ: Եթէ մի կողմից Հայաստանը զրկված է բնական մի հարստութիւնից, անտառներից, ուրիշ կողմից բնութիւնը պարզեւել է այդ երկրին առաջ քերք և հարուստ արօտատեղեր: Հայաստանը դեռ հին պատմութեան մէջ յայտնի էր իր պարարտ, հոտաւէտ, հարուստ արօտներով: Հին ժամանակներում Հայաստանից վաճառահանվում էին ձիեր, ամենազին տեսակի (շողոք): Յայտնի է որ փրկիչներից և Հայաստանից էին տանում գոտառորին ձիեր: Իրան, կարբէլի է ասել որ Երզնկայի միջոցով իր կարողացաւ մի տարու կէսից աւելի իր առատ խոտով կերակրել թէ մեր գործի և թէ թիւրքաց գործերի ձիերին և այնու ամենայնիւ խոտը չը պակսեց և զիւրական ժողովրդի անտառների համար էլ: Դժուար է ասել թէ Հայաստանի ո'ր կողմը առանձնապէս յայտնվում է իր գերազանց արօտներով: Հայաստանի ամեն տեղն էլ արօտներ հրաշալի են և շքեղ, ցօղած առատ ջրերով, ամենազգեցիկ հօտաւէտ ծաղիկներով լի պարարտ խոտով ծածկած: Դորանի թող վկայ լինեն վանի նահանգի հրաշալի արօտները, կամ Խնիսի կողմերի Բիւրակնեան (հօգար աղբիւրների) արօտները: Բայց չը նայելով հարուստ բնական արօտները, այնպատէսէր կարելի է ասել որտեղ բուսցնում է առաւտական արօտներ, ցանովի բազմաթիւ և հոտաւէտ խոտով, մասնաւոր գործածելով դրա համար եռնոյս առաւած խոտի սերմերը: Իր աննման գեղեցիկ արօտներին է պարտական Հայաստանը իր հարուստ խաչնարածութեամբ և անանապահութեամբ: Խաչնարածութեան մը պարագում են թէ Հայերը և թէ քերդերը: Բայց և այս պարագումնաւոր մէջ, ինչպէս ամեն բանում, Հայը չէ բաւականանում գործով, ինչ որ տուել է բնութիւնը, այլ աշխատում է որքան հնար է, բացեւիտ, աղնացնել կենդանիների տեսակները: Եւ չէմ խօսում այնպիսի տընային կենդանիների վրան, ինչպէս կողմեր և եգեր, որոնք զարմացնում են տեսնողին իրենց խոշոր տեսակի, որտեղ չափ տեղ ոչխարի մասին, որոնք շատ ընտիր են Հայաստանում, օրինակ վանի նահանգում, որտեղ ոչխարները այնքան չաղ դաժակ ունեն, որ շատ անգամ կենդանին դժուարութեամբ կարողանում է իր ետինքը քաշել իր հրէշաւոր դաժակ, այնպէս որ հնարագէտ Հայ գիւղացին կապում է ոչխարի մէջքից երկու աչիկներու վրա դրված, փայտեղ շինված մի փոքրիկ սայլակ, որի վրա դրվում է ոչխարի դաժակ և հնչուցընում է կենդանուն արօտներում ման գալով: Ոչխարները մեծ քանակութեամբ մատուցահանվում են Հայաստանից: Յայտնի է, օրինակ, որ ամբողջ Եգիպտոսը կերակրվում է գրեթէ Հայաստանից բերվող ոչխարի մսով: Ծառ տներ, օրինակ Երզնկայի վաճառահանները արտին իւրաքանչեւ մէջ, չիւրը 20-30 հազար գլուխ ոչխար, հարստացնել են այդ առեւտրով: Կը յիշեմ այստեղ որ Հայաստանի այլև այլ տեղեր յայտնի են մասնաւորապէս անուրի կենդանիներով: Օրինակ այլ և այլ կենդանիներով յայտնի են իր խոշոր տեսակի, ու ժողովրդի ներքի մասին, օրինակ շաբաթ օր անուրի անպատճառ իւր թըսելի գոմէշների կաշու վրա, նրան կակուղ պահպանելու և կենդանուն թէ ցորի թէ տաքութեան պաշտպանելու համար, բայց աշխատում է ոչխարացնել կենդանիների տեսակներն, որոնց մէջ կապակցութիւնների միջոցով, կամ, օրինակ, կուսցնելով

իրար մէջ զոմէշներն, որպէս զի գո-
րններն յայտնվին և այդ գործը-
ններն ինտուիցիոն արդի ընտիր ցեղը
չարունակելու: Վանի նախագահը գը-
լաւորապէս յայտնվում է անտանա-
կալութեամբ: Այստեղ յայտնի են
աղբի տեսակի սպիտակ մաշ ունե-
ցող այծեր, որոնց անգղացիները ֆու-
լի են անուանում: Այդ կենդանի-
նր մագի յատկութեամբ պակաս չէ
Սպանիայի մերկան ապով ոչխար-
ները: Նոյն տեսակը կայ և Սիբիրի
մէջ, թէև ոչ այնքան
մեծ քանակութեամբ: Եթէ այծերի
այդ տեսակը Հայերը զարգացնէին,
դա մեծ Հարուստութիւն կը լինէր
Հայաստանի Համար: Փոխել կայ և
Փոքր-Ասիայի Անգորա քաղաքի Հայ-
ջակութեամբ, որտեղ նրանք մեծ քանակ-
ութեամբ են պահում Հայերի և այ-
ծի այդ տեսակը շատ յայտնի է, բայց
այնտեղ այդ կենդանին ուրիշ անուն
է կրում: Վերջացնելով անասնապա-
հութեան Հետ և անցնելով երկրա-
գործութեանը և արհեստներին, կը
միջան այստեղ երկու խօսքով որ
Հայաստանի գետերը, գետակները և
լճերը լի են բնականաւոր և Համեղ
ձկներով, իսկ անասնաւորները և արտե-
րը բազմաթիւ թռչուններով:
Հայաստանի երկրագործութիւնը
այդ բնուր Լայն նշանակութեամբ, չը
նայելով որ երկրի շատ վատ կառա-
վարութեան է և որ երկրի բոլոր նա կար-
ված է բոլոր լուստաւորութեան երկրի
բնուր, կարելի է ասել որ Համեղ անաս-
նաւոր, մեղու անասնաւորութիւնը, և այլն:
Եւ ամբողջ երկրագործութիւնը, քիչ
բացառութեամբ, Հայերի ձեռքերով
է: Վանի նախագահը և Սպանիայի
դաշտաւայրը յայտնի են ցորենով և
գարեփով: Դրանք են Հայթափութեան Հա-
ցը ամբողջ թուրքիայի և կարող էին
աւելի էլ բնականաւոր երկրի բնուր մա-
տակարարել կենցիկ առաջին պիտու-
քը, և թէ միջանապատեան Համեղ
մարմնները լինէին: Վան արդիւ-
նաբերութեան է նոյնպէս զինի և ընտիր
մրգեր: Նշանաւոր է Վանի նուրը, որ
իր պարտաւոր տեղի է բռնում սու-
րճանների սեղանի վրա, նոյնպէս կան
այդտեղ առաջին տեսակի, մեծ խըն-
ձորներ (Հաշմամբ), որոնց կորեզ-
ները շարժվում են, երբ մարդը քիչ
շարժելով միջուկ: Դրանք են Կարմիր
ականջի: Այլեւեթի մէջ բացի ցո-
րենից, բուսումն է սուսան և կոտա-
ւատ: Բիթլիս յայտնի է իր ծխախո-
տով, բայց մանանդ Մուշը, որի
ծխախոտը պակաս չէ ուսման ամբողջ
տեսակից: Բիթլիս (Բաղէշ) Հոշա-
կաւոր է նոյնպէս իր գլխով, որի
բնուրը գնում են մինչև Եւրոպա:
Այդ բերքը առան է և Սիբիրի մէջ,
բայց Սիբիրի Հարստութիւնը այդ չէ
միայն: Նոր մէջ դուրս է գալիս
սասանի շատ տարն: Ինչպէս Մուշ
և Բաղէշ մեղրի Հայրենիքն են, որոնց
անթիւ փեթակներից Հաւաքով
մեղրը գնում է մինչև Կ. Պոլիս,
այդպէս էլ Սիբիրի մանանայի Հայրե-
նիքն է: Շատերը մեղրից կարող-
ւով Աստուածաշնչի մէջ մանանայի
մասին, առաւելակալի կը Համարեն
երկրից թափվող բնութեան այդ
տուրքը, մինչդեռ նրա գոյութիւնը
Հայաստանում իրական է: Գարնան
է աշնան, վաղ առաւօտները, գը-
լաւորապէս կարելի ծառի տերևների
վրա, գոյնում են ցօղանման մեղ-
րահամ կաթիլներ, որոնք փոքր առ
փոքր պնդանում են օդի և տերևնե-
սառցով աղբեցութեամբ: Բնակիչ-
ները Հաւաքում են այդ Հատիկները
և այդպիսով ստացում է մի տա-
րաստ կալիւս, որ վաճառատնութեան
է ամբողջ փոքր Ասիա: Կարծում են
որ դա ծաղիկների Հիւթն է, որ գո-
րը չնանում է գիշերներով և դիպչե-
լով ծառերի սառցով տերևներին,
զոյցանում է քաղցր ցօղանման Հա-
տիկներ: Այդ կերպով որ մի լա-
զել է Համարվում թուրքիայի Հիւսիս-
գոլեմեան օձմ: Մենք պարծնում
ենք մեր կովկասն գիշերներով: Բայց
ոչ մի գիշեր, իմ կարծեմով, չէ կարող
Համեղութեան թարթիչ գիշեր Հետ,
որ ստացվում է մի գերազանց խաղ-
ղից: Եւ առիթ ունեցաւ նորերում
ինքն այդ գիշերի փորձելու, նրա
արօրը, և մի և նոյն ժամանակ թըն-
դութիւնը անկարգութեան: Կա-
րող եմ միայ այն ասել, որ նա իմ
կարծիքով, միջին տեղն է բռնում
Երբեք և մաշ Հայրի գիշերների մէջ:
Խորհրդի Հայերը չեն բաւականա-
նում գիշերագործութեամբ պարագե-
լով, այլ պարագում են նոյնպէս ըն-
դարձակ է և րամ պահութեամբ:
Նոյնտեղ ցանկում է և առաւօրէն
Հաւաքում է բամբակ և բրինձ: Հե-
րամապահութիւնը տարածված է Եւ-
րօպայում և Տրապիզոնում, բայց
Հարամապահութեան Հայրենիքը Դի-
արեքներն է (Տիգրանակերտ), որ նը-
շանաւոր է բրինձի Լայնատարած դա-
տնով:

Թ Ր Բ Ա Կ Ա Ն
ԱՍՊԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՒՍ

Կ. Պոլիս, Մայիս 20, 1891:
Մայրաքաղաքի մէջ տպուած օրա-
ցոյցներուն մէջ «Ժամանակագրու-
թիւն Երեւելի Անցից Աշխարհի» վի-
ճակացոյցն ալ ևս չերենարժ, որ եր-
կար տարիներէ ի վեր միշտ կը գը-
նուէր: ասի յայտնի ապացոյց մ'է որ
Թիւրքը սակաւ առ սակաւ անգալի
կերպով տնայնոցներու և օրացոյց-
ներու մէջէն Սրբոց և քաջերու յիշա-
տակութիւնը վերցնել կ'ուզէ, որով
և Հայ անուրն ծննդ: Անցեալը նը-
շանաւոր 4,000 տարուան Հայաս-
տանը՝ անամօթաբար ուրանալէն և
Բիւրաթիւնի կողմէն զինի, այսօր
ալ կ'ընտանան և պատմական ճշմար-
տութիւններն խախտել կ'ուզէ: ա-
հաւաստիկ բարբարոսութեան նոր օրի-
նակ մ'ալ: Բայց գիտցած ըլլալ որ
Հայոց սրտերու մէջէն մեր Հնաւոր
սիրելի քաջաց և սրբոց անունները
չի կրնալ սրբել: Հարածութեամբ միշտ
տարածում կ'ընած է: Աւելի զարմա-
նալին ալ է որ օրացոյցին գլուխը
գրուած է՝ «Հրամանաւ Տ. Պորթն»
Արք. պիտոսի, Պատրիարքի Կոստան-
դնուպոլսոյ: Արքեան արդեօք չի
տեսնաւ այս բան: աւելի աղէկ չէր
ընել «Կենցաղ Եկեղեցական» գիրքն
յորինելու տեղ՝ դրածներն կողոպտել
չտար: Գոնէ պէտք էր օրինակ առ-
նուլ Յունաց պատրիարքէն՝ որ քա-
ջաբար դիմացաւ իւր վաղեմի ար-
ածութեանց Համար:

Երեւելի Ժամանակագրութեան մէ-
ջէն Հայոցն պէտք եղած մասերը կը
քաղուած և կը խնդրեմ որ ձեր աղ-
ագոյնտ ԱՐԱՐԱՏ ի միջոցաւ Հրատա-
րակել Համբ. Եր. օգոստոս աղբիւր և Հայ-
աստանեայց Սբ. Եկեղեցւոյ: Ահաւա-
սիկ: —
Ի ստեղծմանէ աշխարհի մինչ-
քէ ց'այժմ են ամբ 7316
Ի Զրէնդեղէն 5054
Ի սկզբնաւորութենէ տէրու-
թեան Հայոց ի Հայկա՝ 3998
Ի Զարմայր իշխանէն մերմէ՝ 3073
Ի սկզբնաւորութենէ տէրու-
թեան Հայոց ի Պարսկա՝ 2640
Յ'երկրորդ նորոգութենէ թա-
գաւորութեան Հայոց Ար-
շակունեաց ի Վաղարշակա՝ 2040
Ի Միջնեան Յիսուսի Բրիտա-
նի Փրկչին մերոյ՝ 1891
Ի Հաստատել Սրբոյն Արգա-
րու թագաւորին մերոյ ի
Բրիտանոյ, անդրանիկ քրիս-
տոնեայ թագաւորին՝ 1858
Ի նախաւորութենէ Ա. Լուսա-
նորջին մերոյ Սրբոյն Թագ-
ոսի Առաքելոյն և Սանդրի-
տայ Կոստին՝ 1843
Ի չինութենէ Վաղարշակա-
տու ի Վաղարշակա՝ 1694
Ի ծննդենէ Ս. Գրիգորի Լու-
սաւորին՝ 1634
Ի լուսաւորութենէ ազգիւ Հա-
յոց ի ծնուն Սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորին մերոյ՝ 1588
Ի չինութենէ Սրբոյն Ելմիածնի՝ 1587
Ի գիւտոյ Ս. Պաշին Բրիտանոյ
ի Հեղինեան թագու Հոյ
Կոստանդիանոսի՝ 1564
Ի գիւտոյ Հայ ալեքսանդրի ի
ծնուն Միսրոպայ՝ 1485
Ի բարձմանէ թագաւորու-
թիւն Արշակունեաց՝ 1481
Ի թագաւորութենէ Աստուա-
ծաշնչի ի Հայ բարբառ՝ 1458
Ի մեծ պատերազմէն Հայոց
և ի նախաւորութենէ Սր-
բոց Վաղարշակունեաց՝ 1440
Ի չինութենէ ամօթարին մերոյ՝ 1340
Ի յայտնելոյ Ս. Պաշին մասին
ի Վարդա՝ 1238
Յ'երրորդ նորոգութենէ Բազ-
րատունեաց թագաւորու-
թեան Հայոց՝ 1006
Ի բարձմանէ թագաւորու-
թեան Բազրատունեաց՝ 815
Ի չորրորդ նորոգութենէ Ռու-
բինեան թագաւորութեան
Հայոց ի Լեւոնի իշխանէ մեր-
մէ՝ 693
Ի սկզբնէ թագաւորութիւ-
նէ թրքաց յՕմանայ՝ 591
Ի կործանմանէ Անի քաղա-
քին Հազար և մէկ եկեղեց-
եօք՝ 572
Ի բարձմանէ թագաւորու-
թեան Հայոց Ռուբինեանց
ցեղէ՝ 515
Ի մահուանէ վեցերորդ Լե-
ւոնի վերջնոյ թագաւորին
մերոյ՝ որ է թաղաւ ի
վանքին Կեղեւորինեանց ի
Փարթիզ՝ 498
Յ'աւմանէ Կոստանդնուպոլ-
սոյ ի թրքաց, ի Բ. Մէհ-
մետէ՝ 438
Ի սկզբնէ Ա. Պատրիարքու-
թեան Հայոց ի Կ. Պոլիս
Յովակիմայ Եպիսկոպոս
Պրոտայոս՝ 430
Ի սկզբնէ տպագրութեան
ի Հայս՝ 324
Ի մահուանէ Դաւթի Սիւնեաց
իշխանէն մերմէ՝ 183

Ի բարձմանէ Երեւելի Երեւելի
Ի նորոգ շինութենէ աթո-
նանիսա Մայր Եկեղեցւոյ
Ս. Աստուածածնի Կ. Պոլ-
սոյ՝ 63
Ի Հաստատութենէ Ս. Փ.
Հիւանդանոցին Հայոց՝ 61
Ի մահուանէ Պէգնեան Յարու-
թիւն Ամիրայի՝ 57
Ի Հաստատութենէ Ազգային
Սահմանագրութեան Հա-
յոց՝ 31
Պորմանի և նենգաւոր Դուռը
ասկից առաջ Հայերէն երգարանե-
րը՝ և քաջացն Հայկա, Արամայ,
Վահանայ, Վարդանայ ևն. պատ-
կերները արգիլեց, այս անգամ օ-
րացոյցները կը բռնաբարէ: Թող
չի կարծէ որ անխոստի կու տալ
տուաւ ազգին այս անմարտելի ջըն-
ջուտը: Թող գիտնայ որ քանի
բռնաբարէ, այնչափ յառաջ մղած
պիտի ըլլայ Հայոց Ազատութեան
Սրբար և Սուրբ գործը:

ՍՈՒՐ:

ՀՈՒՍԱՐՃԱԼԻՔ

Տիրուհին. — Ինչ կ'ընէիր, Մա-
րիամ, եթէ կարենայիր ինձ շափ
լաւ դաշնակ ցարնել:
Մարիամ. — Անշուշտ կը շարու-
նակիք վարժուի մինչև որ կարե-
նայի լաւ ինչ ցարնել:

—
Կինն. — Յովհաննէս, Յովհաննէս,
եւէր. գող կայ տանը մէջ:
Այրն. — Շատ լաւ, սէրս: Ես
հոս կ'ենամ և դու գնալ այդ ան-
պիտաններուն ըստ որ շուտով դուրս
կ'ընան: Գիտես որ դու շարունակ
ըսած ես, սիրելիս, որ մարդ մը
բու առանին գործողը խառնուի
չես ուղի:

—
Այո, «դու գարնելի սրելայ
մ'են» ըսի իրեն, և քաջութեամբ
ըսի:
— Աղէկ վիզդ չի կտրեց՝ այդ-
պէս ըսելով Համար:
— Թերեւ կրնար, բայց Հեռա-
ձայնի մէջէն ըսելու նախազգու-
շութիւնն ունեցալ:

—
Բարեկամ. — Կը տեսնեմ որ դէպ
ի տուն կ'երթար:
Նոր Ամուսնացեալն. — Այո, ին-
չէ՞նք գիտցաք որ այս կողմի կը
բնակիմ:

Բ. — Ձեր խոսքը դէմքէն Հաս-
կցալ:

Տ Պ Ա Ր Ա Ն
Ա Ր Ա Ր Ա Տ Ե Ա Ն

72 Իւնիվըրսիթի Բլէյս,

ՆՈՒՆ ԵՐՈՐԻ:

Սոբն ապարանի մէջ կը տպագրուին
Հայերէն և Անգլիերէն լեզուներով
ամեն տեսակ գործեր. ինչպէս են՝
գրեանք, տետրակներ, շրջաբերա-
կանք, առեւտրական ցուցակներ, նա-
մակի թղթեր, պահարաններ, այցե-
տոմսեր, առեւտրական տոմսեր, ըն-
կերութեանց կանոնագրութիւններ
ևն. Ամեն յաճախորդաց կատար-
եալ գոհունակութիւն կ'երաշխար-
ուի: Փորձեցէ՛ք մեզ անգամ մը:

THE ARARADIAN PRINT,
No. 72 University Place,
New York.

498

438

430

324

183

ԼՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏՆ
ԸՐԿԻՆԿ ՊԱՅԸԼԸՐ:

ԳԼՈՒԽ Ա.

Տասնէւչորս տարեկան Հասակին
վերջերը, ի Լիվըրուփ, Վալէնթայն,
Բիլի և Ընկ. քով աշակերտութեան
մտայ՝ իր «զոյգ մը սրունգ»։ Հայ-
րըս յանկարծակի մեռած էր, զիս և
իւր ստացումը մօրոյս և խնամա-
ծուիս թողով։ Սոցա ստիպողական
խրատովն էր որ Լոնտըն թողի (քիչ
դժկամակութեամբ զի կենանքս եր-
բէք երջանիկ եղած չէր)։ Գրամ չի-
նելու արուեստն ուսանելու Համար։
Անկախալ յաղթանակացս վայրն
եղր Հասայ, երթեակի ոչ սակաւ նու-
ատ դրիցն յատկացուցայ։ Նոյն
տան մէջ նման պաշտօն վարող ուրիշ
սոյոց պէս իր «զոյգ մը սրունգ»
ճանչցուցայ։ Բաղքին արեւմտեան
չըրկալայնքը՝ Մըրգիի եզերաց վրայ
Համեստ ինչ ընակութիւն մը ապա-
հովում էր ինձ Համար։ Բարեկամ-
ներ չահելու մէջ ծանր էի, և երեկոյ-
ներս Լոնտընէն Հետս բերած վիպա-
սանութեանց ընթերցմամբ կանցնէի։

Գիշեր մը, Լիվըրուփի մէջ նոր կե-
նացս սկսելէն ոչ շատ յետոյ, անկող-
նայո մէջ պառկած Հոգիին և անձրեկն
տանեաց վրայ սեղաւոր և պատու-
հաններուն դէմ բախկոյուն ունկն
դնելու վրայ էի, իւր յանկարծ դա-
նըս ուժգին դարձուի իմացայ։

«Ո՛վ է այն» Հարցուցի, անկողնէս
դուրս մեկնելով։
Պատասխան մը չի լսելով կրկնեցի
Հարցումս և պահ մը ունկն դրած մը-
նացի։ Սակայն ոչինչ կրցայ լսել.
բայց եթէ Հոգիին ու անձրեկը։ Զրագ
մը վառուէր և ամենայն անպարա-
նօք Հագուելով դուռը արցի։ Ար-
տասարահին մէջ կեցող կոր ծերունոյ
մը կերպարանքն ազգի կրցայ նշա-
րել՝ երբ Հոգիին ուր մի փշուր յան-
կարծ ճրագը մարցն։ Փողոցին դու-
ր բաց էր. և ծերունին Հասանակա-
նաբար թափառական մի էր, որ և
կամ էր պատուանի կամ ուսանա-
րի մարմ վրաս ծանրանալու։ Երբ ճը-
րագը վարսին վառեցի՝ սենեակս
մտնելով դէմս կեցած անխոստիկ։

Իւր հագուստներէն ջուրը կը վազէր,
և ինք կէս փակուած տարօրինակ և
փայլող աչքերով վրաս կը Հայէր։
Իւր մաշկը ծիւնի պէս ծերմակ էին.
և երբ ինք երեսը Հայեցայ՝ նորա մա-
շային դեղնութիւնն զիս հետեցուց։
Իւր ընդհանուր երեւոյթն առաւել
քան սովորի էր. անտանելի էր։

«Ինչ ծառայութիւն կրնամ մա-
տուցնել ձեզ»։ Հարցուցի իրեն։
Հարմանօք տեսալ որ պատասխան
չի տուաւ, այլ վշտալից երեւոյթով
մը արժուի մը մէջ ընկղմեցաւ։ Են-
տեղ գրգռանէն նամակ մը Հանելով ինձ
երկարեց։ Պահարանի թաց և աղ-
տոտ էր։ Ուղղուած էր առ Պր.
Բէնտրիգ Լէյն, թիւ --- Հին Լայն
փողոց, Լոնտըն, Անգլիա։ Հասցէն
գծով մը աւերած էր և նորա ներքեւ
«22 Բըրքլանտ փողոց, Լիվըրուփ»
գրուած իմ խնամածուի ծանօթ
գրութեամբը։ Զարմանալի՛ բան.
խորհեցայ ինքիւրենս։ Արդեօք այս
նամակը Հօրս Համար էր, որ շատնց
ի վեր մեռած էր և այդ Հասցէէն Հե-
ռացած՝ տան տարինեւ առաջ։ Են-
տեղին սկսաւ ժպիտով մը գլուխն ե-
րեցնել՝ մինչև ես նամակին Հասցէն
կը քննէի։ Պահարանի վրայի կնիքը
կտարեցի, և Հետեւեալ անթուական
նամակն գտայ մէջէն՝ որ ոչ ալ ուր
տեղէ եկած ըլլալուն մի նշանակն կը
կրէր։

«Սիրելի Եղբար՝ Օգնութեանդ
կը կարոտիմ։ Անմիջապէս ինձ եկու
եթէ կրնաս։ Ինձ և մարդկային ցե-
ղին Համար խիտ մեծ կարեւորու-
թիւն ունեցող Հետեւեալք՝ քու Համա-
կերպելէդ կախումն ունին։ Գեղ
չեմ կրնալ ըսել ուր ըլլալ։ Դրա-
րես թեղ ինձ պիտի բերէ։ Անոր Հե-
տեւ և բան մի՛ Հարցնել։ Նամանա-
ւանդ՝ անոր պէս լուռ եղիլ այս նա-
մակի մասին։ Եթէ կրնաս գալ՝
Նիւ Եօրքի Համար առաջին շոգնա-
ւով ծամբարդ ապահովէ։ Պատգա-
մաւորին դրամ սրունգ է։ Սիրող
եղբարդդ։

«Բիվլիս Լէյն»։
Յաճախ լսած էի Հօրս՝ Բիվլիս Հօր-
եղբորս վրայ խօսելի, որ իմ ծննդէս
իւր Համար տարի առաջ Ամերիկա գա-
ցած էր։ Այժմ նա իմ ամենէն մեր-
ձաւոր ազգականն էր որ կ'ապրէր։
Հօրս մեռելէն շատ տարիներ առաջ
անոր վրայօք լուր մը առած չէինք։
Իւր ձեռնաց գիրն ինձ ծանօթ էր, և
դէմս ունեցած օրինակս ալ կամ իս-
կական էր՝ և կամ խիտ շատ անոր
նմանը։ Եթէ իմական էր՝ յայտնի
էր որ նա Հօրս մահէն տեղեկութիւն
չ'ունէր։

Որչափ որ նամակն արտաքոյ կար-
գի էր, նամակաբերն ալ աւելի այն-
պէս էր։ Սյուսկեղ կէս խաղաղ-
եալ դէմքով նստած՝ զիս կը զիտէր։
«Հօրեղբորդս երբ բաժնուեցար»
Հարցուցի իրեն։

Նստած էր նա, իբր իմ Հարցմանէս
բոլորովին անտեղեկալ։
Աթոս քովը քարշիւղ բառերը
բարձր ձայնով մը կրկնեցի, բայց նա
կը թուէր թէ չէր լսել։ Յայտնա-
պէս ո՛չ կը լսէր, ո՛չ կը խօսէր։ Պահ
մի յետոյ սկսաւ գրգռանալ որոնել,
և ահա ինձ տոմս մը տուաւ՝ որ կը
պարունակէր Հետեւեալ բառերը։
«Եթէ կրնաս գալ՝ այս տոմսը կիսէ
և աշխողմեան կէսն իրեն վերադար-
ձուր։»

Ուշադրութեամբ տոմսը քննեցի։
Տարակոյս չ'կար որ բառերն Հօրեղ-
բորս ձեռագ գրուի էին։ Տոմսին ե-
տեւ կարմրագոյն այլակերպ նշանա-
գրերով ծածկուած էր։ Ըստածին
պէս տոմսը բաժնեցի, և աշխողմ-
եան կէսն անոր յանձնեցի։

Չայն լոյսին ընկնելով ուշադրու-
թեամբ մը քննելէ յետոյ, իւր բաժ-
նոնի մի գրգռանի մէջ պահեց։ Իւր
դէմքը դարձաւ վշտալից կերպա-
րանք մը առաւ, և աշխողմեամբ կը
Հագար՝ իբր թէ ստտիկ պաղ մը ա-
ռած ըլլար։ Ժամանակն ուր ըլլա-
լով, շարժումներով արցաւրեցի ի-
րեն թէ կը փափաքէի որ իմ անկող-
նայո մէջ պառկէր։ Անմիջապէս զիս
Հասկցաւ և սկսաւ դողդոջուն կեր-
պով իւր Հագուստն անել, մինչև ես
բազմոցն կը պարտաւորէի ինձ ան-
կողնոյ Համար։ Նա անմիջապէս խոր-
քոյ մէջ ընկաւ. իսկ ես ճրագը մա-
րեցի երկար տանն ետքը արթուն
պառկած մնացի։ Կը թուէր թէ այս
այս անձը շատ Հիւանդ էր. ուստի ո-
րոշեցի որ արշալոյսն երեւելուն պէս՝
երթամ բժիշկ մը բերեմ։ Պէտք էր
որ կարելի եղածին չափ շուտով Հօր-
եղբորս քովը երթայի։ Անշուշտ իմ
պարտականութիւնն էր որ այդպէս
ընէի։ Գ'ուէր այնպիսի պարագայներ
որք զիս ետ պահէին։ Իերես Հօր-
եղբարս մի մեծ վտանգ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻ
ՅՈՒՆԻՍ ԵՐՐԻ

Արդիւնք Հանգանակութեանց,
վասն շինութեան Ար. Փրկիչ Եկե-
ղեցւոյ:

[Շար. տե՛ս Արարատ Թիւ 8.]

ՅՈՒՆԻՍ ԵՐՐԻ

Փոխադրեալ գումար \$ 2045.15	
Սողիկեան	5
Պ. Մերունեան	5
Թորիկեան	1.50
Շէրվանեան	1
Կարապետեան	1
Նաճարեան	1
Կարապետեան	1
Նաճարեան	2
Նաճարեան	50
Տէր Պողոսեան	1
Պարոնեան	1
Թալիկեան	5
Բարսեղեան	2
Օհանեան	1
Ասիլեան	2
Ալլընեան	2
Էնտեր Տէր Յովհաննէսեան	1
Էլքոն Դանիէլեան	1
Յակոբ Գասպարեան Զարսան- ձաքի	2
Պայաճանեան	50
Շուշանեան	5
Ֆե	1
Ս. Թ. Նազիկեան	10
Պարսկեալուրեան	2
Պարսկեալուրեան	2
Պողինձեան	1
Թովհանէլեան	5
Զարդարեան	1
Ֆէսեան	1
Տէմուրեան	1
Պողիկեան	1
Տէր Գասպարեան	2
Շուշանեան	2
պապ Հովհաննէս	1
Մուշեղեան	1
Ալէքսանեան	1
Խ. Մանուկ Կիւլիսսսեան	1
Պողոսեան	1
Կոր Տէմուրեան	1
Ստեփանեան	1
տրոս Գաղանճեան	25
Գաղանճեան	1
Թէրզեան	2
Արսեան	1
Մումեան	2
Պաշտուրեան	50
Բ. Թ. Սիւրիճանեան	5
Եղլընեան	2
Բ. Գ. Նաճարեան	2.50
Տէր Ստեփանեան	2.50
Կիրակոսեան	2
Առաքելեան	25
Ղազարեան	1
Մ. Թաշեան	5
Բուսեան	1
Շուշանեան	1
Բաշեան	1.25
Կարապետեան	1
Կոչկարեան	1
Աղէքսանդրեան	1
Կրկոսեան	50
Սարգիսեան	2
Ն	1
Նաճարեան	1
Նաճարեան	1
Կարապետեան	1
Վարիկեան	1
Խ. Յակոբ Օհանեան	2
Միլլընեան	1
Արվիկեան	1
Մանուկեան	3
Բարսիկեան	1
Գալուստեան	2
Աւետիսեան	5
Ա. Պաղտիկեան	5
Կոր Պաղտիկեան	5
Մ. Թաշեան	25
Բրգար Յակոբեան	10
Օհաննէս Եղլընեան	5
Առաքելեան	5
Բարազեան	1
Պողայեան	1
Պոլաճեան	2
Աւետիս Մազմանեան	2
Կազար Ճորճորեան	2
Աստուր Դանիէլեան	1
Կոր Պարսկեան	2
Բար Եղիկեան	2

ԼՈՒՆԻՔԵՆ

Տօնապետ Գալուստեան	2
Թաղէն Տէր Արարատեան	1
Թորոս Տօնապետեան	1
Յովհաննէս Տէր Միլլընեան	1
Գրիգոր Սարգիսեան	1

Փոխադրեալ գումար \$ 2300.60

Փոխադրեալ գումար \$ 2300.90
ՄԱՍՆԱՆՈՐ

Ոմն ձեռամբ Մ. Թովհանէ- լեանի	15
Բանդուկէն, Պուրմա, ձե- ռամբ Մ. Գ. Մ. Ի	7
Նիւ Եօրթի Եկեղեցւոյ պը- նակի Հասայի և տոմ- սակ մը	3.88
Յրէջնայէն Մէլ. Յակոբ Բարսեղեան	25
Մարտիկայէն Յակոբ Գա- րաթէճեան	5
Եկեղեցւոյ կից տնկու տի- րոյմէն	9
Յ. Ալեքեանի Նուիրած ու- կի ժամացոյցի վիճակա- հանութենէն	43
Բրովիտէնի լուծեալ ընկե- րութենէն ձեռամբ Յ. Բարսեղեանի	10
Վաճառքէն լուծեալ ընկե- րութենէն ձեռամբ Յ. Պէրպէրեանի	13.70
Բարսեղէն Համբարձում Շուշանեան	15
Նուէր Կ. Թաշեանէն	10
Փաստաբան Բ. Թ. Բէրլէ	5

\$ 2462.73

ՊՈՍԹՈՆ

Պաշտի Գրիգորեան	40
Յակոբ Ալեքեան	35
Օ. Պետրոսեան	10
Վ. Ա. Տէմուրեան	15
Ոմն	5
Ե. Փապուճեան	5
Մ. Ս. Նազեան	5
Պ. Ե. Աղապետեան	9
Կ. Հաճարեան	20
Յարութիւն Կ. Պաղտապար- եան	5
Բենիամին Վարդապետեան	1
Տօնիկ Սէմէրեան	2
Թորոս Թորոսեան	1
Պետրոս Մ. Նաբաշեան	2
Միկայիլ Պ. Նաբաշեան	2
Ստեփան Բէրլէ	1
Սիւրբաթ Բոլ	2
Գրիգոր Վարդապետեան	7
Մարտիրոս Մկրտիչեան	2.50
Յարութիւն Տէր Կարապետ- եան	5
Գէորգ Թաշեան	4
Ս. Թ. Նաբաշեան	5
Միկայիլ Պ. Տէր Մկրտիչեան	2
Օ. Աթէշեան	10
Պաշտի Եղիապետեան	1
Գրիգոր Յովհաննէս	1
Միկայիլ և Կարապետ Բէն- տիկեան	3
Ստեփան Սարգիսեան	1
Յակոբ Կոկեան	1
Յովհաննէս Սամուէլեան	1
Միկայիլ Պետրոսեան	1
Դաւիթ Տէրտեան	1
Յարութիւն Սիւրբեան	5
Նիկողոս Եղիապետեան	25
Միկայիլ Պողոսեան	25
Մարտիրոս Ստեփանեան	5
Հրանտ Աղէքսանդրեան	5
Գրիգոր Մովսէսեան	25
Ալեքսան Հոստոսեան	1
Կարապետ Միկայիլեան	25
Աւետիս Աղէքսանդրեան	3
Յարութիւն Տիմեան	6
Գարեթէ Թէրզիլեան	1
Յովհաննէս Սարգիսեան	1
Համբարձում Աւարտեան	1
Պետրոս Սրապեան	5
Պողոս Աղէքսանդրեան	2
Յակոբ Կոստանեան	2
Յարութիւն Նապաստեան	2
Յարութիւն Սամուէլեան	2
Մարտիրոս Տէր Գրիգորեան	2
Կարապետ Վէլիւր Մանուկեան	1
Յովհաննէս Աստուածատու- եան	5
Յակոբ Մազմանեան	1

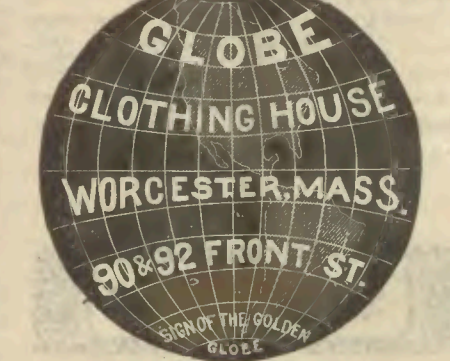
Փոխադրեալ գումար \$ 2700.73
(Շար. տե՛ս Արարատ Թիւ 8.)

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆԻՔ

Կ'ՈՒՂՈՒԻՔ՝ Երկու անգլիագէտ
Հայեր, որք կարենան դասախօսել
Անգլիերէն լեզուն՝ Հայ աշակերտաց,
իւրաքանչիւր երեկոյ երկու ժամ,
քաղաքի Հասարակաց վարժարան-
ներու մէջ: Բաղադր կը վճարէ \$3.
Իւրաքանչիւր երեկոյի Համար: Դի-
մել Անգլ. գրութեամբ միայն առ
"B E." ARARAD OFFICE, No. 72
University Place.

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆԻՔ

JOHN A. PHILLIPS & Co.,
No. 4 Dean St.,
Providence, R. I.
ԱՌ ԳՈՐԾԱՒՈՐՍ ---
Արժան գնով լաւ կոշիկ մը գնելու
տեղն է
ՃՈՆ Ա. Ֆիլիքս ԵՒ ԸՆԿ.,
Թիւ 4 Տին Փողոց,
Բրովիտէն, Ռ. Ա.
Տեղեկութիւն կրնայ առնուիլ դի-
մելով նաեւ առ Ս. Ա. Սամուր,
Թիւ 107 Ֆէնիքս փողոց:

ՀԱՅ ԴՈՒՆՍ, ԳԼԽԱՐԿԻ
ԵՒ ԱՐԱՆՑ ՊԵՏՈՅԻՔ

Որ և է ժամանակ երբ կարծէք թէ
քաղաքի մէջ գտնուած ուրիշ որ և է
տեղէն աւելի ընտիր և վառահալի Հա-
գուստ չ'առացար, ձեր դրամը կը վի-
րադարձնեմք: Այլ երաշխաւորու-
թենէն զատ երկար պատմութիւն մը
չ'ունիմք ընկու մեր յաճախորդաց:
ԿԼՈՊ ՀԱՅՈՒՆՍԻՒՄՈՒՆԻՔ
90 և 92 Ֆրոնթ փողոց,
ՈՒՍԹՐԻ, ՄԱՍ.
ՃՈՐՃ Գ. ՀԸՆԹ ԵՒ ԸՆԿ.
ԿՕՇԻԿԻ, ՄՈՒՆԻՔ ԵՒ ԲԸՂԵՐ
ՈՏԻՑ ԱՐԱՆՑԵՐ
201 Մէյն Փողոց, անկիւն Թճօմաս
փողոցի,
Ուսթըր, Մաս.
Կեդրոնատեղի միջին գնով կո-
շիկներու:
GEO. C. HUNT & Co.,
401 Main St., cor. Thomas St.,
WORCESTER, MASS.

ՆՈՐԱՅԵՆՈՒԹԻՒՆ "ԱՐԱՐԱՏ"Ի
ՆՈՒՆ ԵՐՐԻ ԳԼԽԱՐԿԻ ՎԱՅԱՌԱՏՈՒՆԻՔ
14 Ֆրոնթ փողոց, Մէյն փողոցի մօտ,
ՈՒՍԹՐԻ, ՄԱՍ.
Ամենալաւ զլխարկը ամենաթանկ
գնեցող: Մասնաւոր ուշադրութիւն
կը արուի Հայ յաճախորդաց:

ԱՅԻ

ԲԻՄԻԷՂԵՆԵՐ ԵՒ ԴԵՂՈՐԵԱՅԻ
Գնելու տեղն է
ՖԵՐՊԱՆԻՔՍԻ ՏԻՊԱՐ ԴԵՂՈՐԱՆԸ
Թիւ 10 Ֆրոնթ փողոց,
Ուսթըր, Մաս.
ՃՈՐՃ Ե. Ֆերպանքս, Ստացատէր:
FAIRBANKS' MODEL DRUG STORE
No. 10 Front St.,
WORCESTER, MASS.

Մ. Ս. Թ. ՆԱՀԻԳԻԱՆ
ՈՒՍԹՐԻ, --- ՄԱՍ.
Ամենէն արժան գնեցող Փոքր-Գրեթ
կը տրուին Թուրքիոյ այլալը մասանց
վրայ և Եւրոպայի ամէն կողմերը ա-
պահովեալ դրամատանց միջոցաւ:
Ութն տարուան փորձառութիւն:
Կեդրոնատեղիք Ի Բարսեղէն և Կոս-
տանդնուպօլիս: Կը վաճառուին նա-
և շոգենաւի տոմսակներ Եւրոպայի
այլալը մասանց վրայ և Թուրքիոյ բո-
լոր նաւահանգիստներէն Թրիքիսի
Համբով մինչ Ի Նիւ Եօրթ, իսկաւ ար-
ժան գնեցող: Մասնաւոր ուշադրու-
թիւն կը տրուի ամէն թղթակցու-
թեանց:
M. S. T. NAHIGIAN,
WORCESTER, MASS.

ՖԼՈԴԻՆ ԵՒ ԹՀԵԳԵՐԿ
ՀՈՒՍԱՆԿԱՐԻ ԱՐՈՒՆԵՍԱՐԱՆ
411 Մէյն փողոց.
Ուսթըր, Մաս.
Առաջին կարգի լուսանկարներ Հա-
փաւոր գնեցող:
FLODIN & THAYBERG,
411 Main St.,
WORCESTER, MASS.

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆԻՔ

"The ARARAD"			
ADVERTISING RATES.			
Inches.	1 Month.	3 Months.	1 Year.
1	\$ 2.00	\$ 5.00	\$16.00
2	3.50	8.00	25.00
3	5.00	11.00	35.00
4	6.00	14.00	45.00
5	7.00	17.00	55.00
6	8.00	20.00	65.00
7	9.00	23.00	75.00
8	10.00	26.00	85.00
1 Col.	11.00	29.00	95.00
1 Col.	20.00	55.00	180.00

Per Line (Agate) 15 cents each issue.
The above prices are for the first
and last pages only. Ten per cent ad-
ditional for the third page, next to read-
ing matter.

Ս. ՕՀՐՆԵՒԵԱՆ.

Արեւելեան և Տեղական Նպարե-
ղէններ:

59 Ուաշինգթօն և 216 Էլտրիֆ
Փողոց.

Սոյն Խանութիւնը մէջ կը
վաճառուի մասնաւոր խնամք
Կ. Պօլտէ բերուած Արեւելեան ամէն
տեսակ Նպարեղէնք, Աղանդե-
ներ, ընտիր Պտուղներ, Ամերի-
կացոց անորժելի ու նուէրի ար-
ժանի Անուշեղէնք, զանազան
ընտիր գինիներ ու օղիներ, նաեւ
Տաճկական Դաճկալիչի առա-
ջին կարգի ծխախոտէ շինուած
սիկարէլներ:
Յանձնարարութիւնք ժամու-
նակին խնամք կը կատարուին,
և յաճախորդներն գոհացնելու
Համար ամէն ջանք Ի դարձ կը
գործին:

Mrs. Winslow's
Soothing Syrup.

Տիւ. ՈՒՆԻՔՈՒՆՈՐՈՒՄ ՕՇԱՐԱԿԸ
Յիսուն տարինեւ աւելի է որ
Տիկին Ուինզլօ Եւրօքի Օշարակ
միլիոնաւոր մայրերէ կը գործած-
ուի իրենց զաւակաց աղաւայ Հա-
նելու ժամանակ: Գիշերները կը
խանգարուի Դիւն Հանգստութիւնի
կը վրդովուի աղաւայ Հանելու ցա-
ւէ Հիւանդ, տառապող և լացող
զաւակէ մը: Եթէ այդպէս է, առ-
միջապէս Աղաւայ Հանող Մանկանց
Համար «Տիկին Ուինզլօի Օշարակ»
Օշարակ օէն շէն մը առէք: Սորա
արժէքը անհամար է: Խեղճ պըզ-
տի տառապեալին անմիջապէս դա-
ման մը պիտի ըլլայ: Մայրեր, ա-
տոր վրայ կրնաք ապահովել ինա-
ւապա չի կայ: Կը բժշկէ Փորրուծու-
թիւն, կը կանոնաւորէ Ստամոքսը
և Աղիքները, կը բժշկէ Աղեաց խի-
թը, կը կակղցնէ Լինտերը, կը նը-
հարգէ զանազան բորբոքումն, և ամբողջ
կազմուծը կը կազդուրէ և կը զօ-
րացունէ: Աղաւայ Հանող մանկանց
Համար «Տիկին Ուինզլօի Օշարակ»
Օշարակը, ճաշակի հաճելի, և Մի-
ացեալ Նահանգաց մէջ ամէնէն հին
և ամենալաւ բժշկուհի և անուշիչ-
ներէն մէկուն գեղազիւն է, և կը
ծախուի աշխարհիս ամէն գեղա-
գործներու քով: Իւրաքանչիւր շի-
շի գինն է քան և հինգ մէնթ:
Լեզեցէք միայն,
Mrs. Winslow's Soothing Syrup.,

If YOU WISH
to Advertise
Anything
Anywhere
at Any time
WRITE TO
GEO. P. ROWELL & Co.
No. 10 Spruce Street.
NEW YORK.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆԻՔ

ԱՅԻ
Եկեղեցական եւ գիւղական
գործերու վերաբերեալ Հայերէն լեզ-
ուաւ ծանուցմունք, որք երկու մաս-
նապիւս աւելի տեղ չեն բռներ,
Թերթիս մէջ ձրի պիտի հրատարակ-
ուին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ՈՒՂԱՓԱՐՈՒՄ ԵԿԵՂԵՑԻ

St. Chrysostom's Chapel,
[Trinity Parish.]
Corner 39th Street and 7th Avenue.

Ի գիտութիւն Բարեպաշտ Ժողո-
վրդ եւն կը ծանուցուի որ առաւօտ-
եան ժամերգութիւն կը կատարուի Ի
վերայիւրեալ Մատրան, ամէն Կիրակէ
ժամը 1.30 ին յետ միջաւոր:

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան,
Մ. Գ. ԱՐԹԱՐԵԱՆ, Փ Մ. ԱՅՎԱՍ,
Գարաուար:

ՍՈՒՐԲ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻ

Ի ՆՈՒՆ ԵՐՐԻ.

Ընթերցող,
ՀՐԱՆՏ ՄԵՍՐՈՊ ԲԻՐԷՉՃԵԱՆ.

Յառաջիկայ Կիրակէ, Ի ժամ 2.30
յետ միջաւոր, Ի Կրկն Մատրան
(Պրոտուէյ և Տաներորդ փողոց)
կրօնական Պաշտամունք պիտի կա-
տարուի Հայ լեզուաւ, ըստ դրու-
թեան Անգղիական Եկեղեցւոյն:

Յարգանքը կը բարեկրօն ամէն
Հայք ներկայ գտնուիլ և մասնակ-
ցիլ սոյն Պաշտաման:

ՆԵՒՏՈՒՄ ՄԵՍՐՈՊ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Գարաուար:

ՍՈՒՐԲ ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԷՈՍԻ

ԱՆԳՂ. ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՊԱՇՏԱՄՈՒՆԻՔ

ՅՎԻԿՖԵՆԻ ԵԿԵՂԵՑՈՂ.

47րդ Փողոց, Լէքսինգթօն եւ
Բարք Ալեքիլի ներս մէջտեղ):
Պաշտենալ—Ար. Յովհաննէսեան
Դասախօսութիւնն կսկսի յետ մի-
ջաւոր, ժամը 5ին, եւ կրօնական
Պաշտամունքն ժամը չորսին,
Կիրակէ օրեր:

ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

ԲԱՉՄԱՎԷՊ
Ամառիկ
ԲԱՆ